

ลักษณะอื่น ๆ ของครอบครัวที่อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างแบบ
ของครอบครัวกับระดับภาวะเจริญพันธุ์และขนาดของครอบครัวในอุดมคติ

ในการศึกษาเกี่ยวกับระดับภาวะเจริญพันธุ์ นอกจากจะพิจารณาถึงลักษณะทาง
ด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ที่ตกเป็นตัวอย่างที่สำคัญแล้ว ก็ยังมีลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีความ
สัมพันธ์กับการเจริญพันธุ์ด้วย ดังนั้น ในบทนี้จะได้พิจารณาถึงลักษณะทางจิตวิทยาและลักษณะ
อื่น ๆ อันน่าจะมีส่วนต่อการเจริญพันธุ์

ก. จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เพราะความต้องการเกี่ยวกับจำนวนบุตรในอุดมคติ
และความต้องการที่จะมีบุตรเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนบุตรที่มีอยู่จริง ๆ ในขณะนั้น
เช่น จากการศึกษาที่เมืองบอมเบ^{๒๑} ซึ่งส่วนใหญ่ของสตรีที่มีบุตรอยู่แล้ว ในขณะที่สำรวจ
ไม่ต้องการจะแสดงถึงจำนวนบุตรในอุดมคติและเมื่อได้มีการศึกษาต่อไปพบว่า สตรีเหล่านั้น
มักจะบอกจำนวนที่ใกล้เคียงกับจำนวนบุตรที่มีอยู่จริงในขณะนั้น เนื่องจากจำนวนบุตรที่มีอยู่
แล้วมีความเกี่ยวข้องอย่างมากต่อความคิดเห็นและความต้องการบุตรเพิ่ม และโดยทั่วไปแล้ว
ไปแล้ว ผู้ที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่มากขึ้นเท่าไรย่อมมีความต้องการบุตรเพิ่มน้อยลงไปเท่านั้น และ
จากการศึกษาจากข้อมูลของโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาว ๆ (ตารางที่ ๒๐) พบว่า เมื่อ
พิจารณารวมทั้งหมดแล้ว ในครอบครัวชายมีความต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าในครอบครัว
เดี่ยว และเห็นได้ว่าอัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนในครอบครัวเดี่ยวที่ไม่ต้องการมี
บุตรเพิ่มอีกคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕ ในขณะที่ในครอบครัวชายคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔ และ ๖๑.๕
ตามลำดับ ส่วนพวกที่ให้คำตอบว่ายังไม่แน่ใจนั้น ในครอบครัวชายมีสูงกว่าในครอบครัว
เดี่ยว คือ ร้อยละ ๕.๗ และ ๘.๒ สำหรับในเรื่องจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่นั้น จะ

^{๒๑} L.M. Joshi and K.D. Jirkar, "Ideal Size of Family"
The Journal of Family Welfare, Vol. XV, No 1, 1968. p 23

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามความต้องการบุตรเพิ่ม
ของหัวหน้าครัวเรือน แบบของครอบครัวและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

แบบของครอบครัว	ความต้องการบุตรเพิ่มของหัวหน้าครัวเรือน			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่แน่ใจ	รวม
<u>รวมทั้งหมก</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๒๕.๕	๒๙.๕	๕.๐	๑๐๐.๐(๙๑๔)
ครอบครัวขยาย ๑	๓๒.๙	๒๑.๔	๕.๗	๑๐๐.๐(๔๐๗)
ครอบครัวขยาย ๒	๒๙.๙	๒๑.๙	๔.๒	๑๐๐.๐(๑๓๔)
เกี่ยวของ	* ก	* ก	* ก	* ก(๓)
ไม่เกี่ยวของ	-	-	-	-
รวม	๒๘.๔	๒๖.๐	๕.๖	๑๐๐.๐(๑๒๕๔)
<u>ไม่มีบุตร</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๖๖.๐	๓๔.๐	-	๑๐๐.๐(๕๓)
ครอบครัวขยาย ๑	๗๗.๑	๑๔.๓	๘.๖	๑๐๐.๐(๓๕)
ครอบครัวขยาย ๒	๗๕.๐	-	๒๕.๐	๑๐๐.๐(๘)
เกี่ยวของ	-	-	* ก	* ก(๑)
ไม่เกี่ยวของ	-	-	-	-
รวม	๗๐.๑	๒๓.๗	๖.๒	๑๐๐.๐(๙๗)
<u>๑ - ๒ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๕๒.๒	๔๐.๕	๗.๓	๑๐๐.๐(๑๗๔)
ครอบครัวขยาย ๑	๕๓.๖	๓๗.๗	๘.๗	๑๐๐.๐(๑๓๘)
ครอบครัวขยาย ๒	๖๒.๒	๓๒.๔	๕.๔	๑๐๐.๐(๓๗)
เกี่ยวของ	* ก	-	-	* ก(๑)
ไม่เกี่ยวของ	-	-	-	-
รวม	๕๔.๐	๓๘.๔	๗.๖	๑๐๐.๐(๓๕๔)

ตารางที่ ๒๐ (ต่อ)

แบบของครอบครัว	ความต้องการบุตรเพิ่มของหัวหน้าครัวเรือน			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่แน่ใจ	
<u>๓ - ๔ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๑๗.๘	๗๘.๒	๔๑.๑	๑๐๐.๐(๒๐๒)
ครอบครัวขยาย ๑	๑๗.๘	๗๘.๓	๓.๘	๑๐๐.๐(๑๐๖)
ครอบครัวขยาย ๒	๒๐.๕	๖๘.๒	๑๑.๓	๑๐๐.๐(๓๘)
เกี่ยของ	-	-	-	-
ไม่เกี่ยของ	-	-	-	-
รวม	๑๘.๒	๗๗.๒	๔.๖	๑๐๐.๐(๓๘๗)
<u>๕-- ๖ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๘.๒	๘๔.๗	๖.๑	๑๐๐.๐(๑๖๓)
ครอบครัวขยาย ๑	๖.๕	๘๑.๘	๒.๖	๑๐๐.๐(๗๗)
ครอบครัวขยาย ๒	๓.๖	๘๘.๓	๗.๑	๑๐๐.๐(๒๘)
เกี่ยของ	-	-	-	-
ไม่เกี่ยของ	-	-	-	-
รวม	๗.๘	๘๖.๘	๕.๖	๑๐๐.๐(๒๖๘)
<u>๗ + คนขึ้นไป</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๒.๖	๘๓.๒	๔.๒	๑๐๐.๐(๑๑๘)
ครอบครัวขยาย ๑	๑๗.๖	๗๘.๔	๓.๘	๑๐๐.๐(๕๑)
ครอบครัวขยาย ๒	๘.๑	๘๖.๔	๔.๕	๑๐๐.๐(๒๒)
เกี่ยของ	-	* ก	-	* ก(๑)
ไม่เกี่ยของ	-	-	-	-
รวม	๗.๓	๘๘.๕	๔.๒	๑๐๐.๐(๑๘๒)

* ก ทำกว่า ๕ ราย

เห็นได้ว่าในกลุ่มของผู้ที่ไม่มีบุตรเลย ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายส่วน
ใหญ่ต่างก็มีความต้องการบุตรเพิ่ม หัวหน้าครัวเรือนในครอบครัวเดี่ยวที่มีความต้องการ
บุตรเพิ่มคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ และในครอบครัวขยายทั้ง ๒ แบบ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑
และ ๗๕.๐ ส่วนผู้ที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ ๑ - ๒ คน อัตราส่วนร้อยละของพวกที่ต้องการบุตร
เพิ่มในครอบครัวเดี่ยวและขยายทั้ง ๒ แบบน้อยกว่าในกลุ่มผู้ที่ไม่มีบุตรเลยเล็กน้อย
คือประมาณร้อยละ ๕๖.๒, ๕๓.๖ และ ๖๒.๒ และอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ไม่ต้องการ
บุตรเพิ่มก็มีมากกว่าในกลุ่มผู้ที่ไม่มีบุตร และสำหรับกลุ่มที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ ๕ - ๖ คน
อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่ต้องการมีบุตรเพิ่มขึ้นอีกก็น้อยกว่าอัตราส่วนร้อยละ
ของหัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตร ๓ - ๔ คน ส่วนอัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่
ต้องการบุตรเพิ่มก็ขึ้นอยู่กับจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ คือเมื่อมีบุตรที่มีชีวิตอยู่มากเท่าไร ก็
ไม่ต้องการบุตรเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น จะเห็นได้ว่าในกลุ่มผู้ที่มีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไป อัตรา
ส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่มทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัว
ขยายคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงมาก คือในครอบครัวเดี่ยวร้อยละ ๕๓.๒ ในครอบครัวขยาย
ร้อยละ ๗๘.๕ และ ๘๖.๔ ซึ่งในครอบครัวเดี่ยวมีผู้ที่ไม่ต้องการมากกว่าในครอบครัว
ขยาย (ตารางที่ ๒๑)

สำหรับสตรีที่สมรสแล้วก็เช่นเดียวกัน จำนวนของผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตรมีมากกว่า
ผู้ที่ต้องการมีบุตร และอัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มในครอบครัวเดี่ยวก็มี
มากกว่าในครอบครัวขยาย คือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗ ขณะที่ครอบครัวขยายคิดเป็นร้อยละ
๕๕.๒ และ ๕๓.๗ ส่วนในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วไม่มีบุตร ในครอบครัวเดี่ยวสตรีที่ต้องการ
บุตรเพิ่มคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๑ และที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่มคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔ ส่วนใน
ครอบครัวขยายไม่มีผู้ใดที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่มเลย ซึ่งแตกต่างจากหัวหน้าครัวเรือนอยู่บ้าง
อันอาจเป็นเพราะว่าสตรีที่สมรสแล้วอาศัยอยู่ในครอบครัวขยาย ไม่ใช่เป็นผู้ที่รับภาระโดย
ตรงในการหาเลี้ยงบุตร มีผู้อื่นมาช่วยแบ่งเบาภาระไต่บ้าง ถ้าตนเองยังไม่มีบุตรเลย ก็
ย่อมมีความต้องการบุตรมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่จะต้องเป็นผู้รับภาระของครอบครัว หรือ
สตรีที่สมรสแล้วซึ่งอยู่ในครอบครัวเดี่ยว ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๑ - ๒ คน จำนวนสตรีที่

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมัครแล้ว จำแนกตามความต้องการบุตรเพิ่มของสตรี แบบของครอบครัวและจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่

แบบของครอบครัว	ความต้องการบุตรเพิ่มของสตรี			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่แน่ใจ	
<u>รวมทั้งหมด</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๓๔.๓	๖๒.๓	๓.๐	๑๐๐.๐(๘๒๓)
ครอบครัวขยาย ๑	๔๐.๓	๕๕.๒	๔.๑	๑๐๐.๐(๔๖๔)
ครอบครัวขยาย ๒	๔๒.๔	๕๓.๓	๓.๔	๑๐๐.๐(๑๔๓)
เกี้ยวของ	๓๖.๔	๖๓.๖	-	๑๐๐.๐(๑๑)
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๓๓.๓	๕๘.๓	๓.๔	๑๐๐.๐(๑๔๕๑)
<u>ไม่มีบุตร</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๓๘.๑	๑๖.๔	๔.๕	๑๐๐.๐(๖๓)
ครอบครัวขยาย ๑	๑๐๐.๐	-	-	๑๐๐.๐(๔๑)
ครอบครัวขยาย ๒	๑๐๐.๐	-	-	๑๐๐.๐(๑๐)
เกี้ยวของ	ก	-	-	ก(๓)
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๘๘.๔	๘.๑	๒.๕	๑๐๐.๐(๑๒๑)
<u>๑ - ๒ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	ก	-	-	ก(๑)
ครอบครัวเดี่ยว	๖๖.๓	๓๑.๓	๒.๔	๑๐๐.๐(๒๑๑)
ครอบครัวขยาย ๑	๖๔.๑	๓๓.๕	๒.๔	๑๐๐.๐(๑๖๔)
ครอบครัวขยาย ๒	๘๐.๘	๑๓.๐	๒.๑	๑๐๐.๐(๔๓)
เกี้ยวของ	๒๐.๐	๘๐.๐	-	๑๐๐.๐(๕)
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๖๖.๖	๓๑.๑	๒.๓	๑๐๐.๐(๔๒๘)

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ)

แบบของครอบครัว	ความต้องการบุตรเพิ่มของสตรี			รวม
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	ไม่แน่ใจ	
<u>๓ - ๔ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๓๕.๘	๗๒.๑	๒.๑	๑๐๐.๐(๒๔๔)
ครอบครัวขยาย ๑	๒๔.๖	๖๖.๘	๘.๕	๑๐๐.๐(๑๓๐)
ครอบครัวขยาย ๒	๒๘.๖	๖๓.๖	๖.๘	๑๐๐.๐(๔๔)
เกี้ยวของ	-	-	-	-
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๒๕.๘	๖๘.๖	๔.๖	๑๐๐.๐(๔๑๘)
<u>๕ - ๖ คน</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๑๐.๘	๘๔.๗	๔.๕	๑๐๐.๐(๑๘๓)
ครอบครัวขยาย ๑	๑๒.๕	๘๕.๐	๒.๕	๑๐๐.๐(๘๐)
ครอบครัวขยาย ๒	๗.๑	๘๘.๓	๓.๖	๑๐๐.๐(๒๘)
เกี้ยวของ	-	๓	-	๓(๓)
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๑๐.๘	๘๕.๔	๓.๗	๑๐๐.๐(๒๘๔)
<u>๗ คนขึ้นไป</u>				
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๕.๑	๘๑.๕	๓.๔	๑๐๐.๐(๑๑๘)
ครอบครัวขยาย ๑	๕.๖	๘๐.๗	๓.๗	๑๐๐.๐(๕๔)
ครอบครัวขยาย ๒	-	๑๐๐.๐	-	๑๐๐.๐(๑๘)
เกี้ยวของ	-	-	-	-
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-
รวม	๔.๗	๘๒.๑	๓.๒	๑๐๐.๐(๑๘๐)

ต้องการบุตรเพิ่มทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละน้อยกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่มีบุตร คือในครอบครัวเดี่ยวร้อยละ ๖๖.๓ ครอบครัวขยายแบบที่ ๑ ร้อยละ ๖๔.๑ และแบบที่ ๒ ร้อยละ ๘๐.๘ และเมื่อสตรีมีบุตร ๓ - ๔ คน และ ๕ - ๖ คน อัตราส่วนร้อยละของผู้ที่ต้องการมีบุตรเพิ่มลดน้อยลง และผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มมีมากขึ้น จะเห็นได้ในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๗ คนขึ้นไป ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายต่างก็มีจำนวนของผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละที่สูงมาก และถ้าจะแบ่งสตรีที่สมรสแล้วออกตามจำนวนบุตรที่มีอยู่จริงเป็น ๒ พวก คือพวกที่มีบุตร ๒ คนลงมาและพวกที่มีบุตร ๓ คนขึ้นไป สตรีกลุ่มแรกจะมีอัตราส่วนร้อยละของความต้องการบุตรเพิ่มสูงกว่าในกลุ่มหลังซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มอีก

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความต้องการบุตรเพิ่มทั้งของหัวหน้าครัวเรือนและสตรีที่สมรสแล้วไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือเมื่อมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากขึ้น ความต้องการบุตรเพิ่มจะน้อยลงถ้าไม่มีบุตรเลยหรือมีบุตรจำนวนน้อย จะมีความต้องการบุตรเพิ่มมากขึ้นนี้อาจเนื่องมาจากเหตุที่ว่า ทุกครอบครัวต่างก็ต้องการมีบุตรเพียงแต่ไม่ต้องการให้มีมากจนเกินกว่ากำลังความสามารถของตนจะเลี้ยงดูได้ เป็นผลเกี่ยวเนื่องทำให้ในครอบครัวเดี่ยวซึ่งไม่มีสมาชิกคนอื่น ๆ มาช่วยแบ่งเบาภาระดังเช่นในครอบครัวขยายโดยส่วนรวมแล้วจะมีความต้องการบุตรเพิ่มน้อยกว่าในครอบครัวขยาย

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรในอุดมคติของสตรีซึ่งจำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต จากตารางที่ ๒๒ ปรากฏว่าในครอบครัวเดี่ยว สตรีที่สมรสแล้วผู้ซึ่งไม่เคยมีบุตรเลย ส่วนใหญ่ปรารถนาจะมีบุตรในอุดมคติ ๒ คน ในขณะที่ในครอบครัวขยายแบบที่ ๑ มี ๓ คน แบบที่ ๒ มี ๔ คน และเมื่อพิจารณาในทุกกลุ่มจะพบว่าจำนวนบุตรในอุดมคติของสตรีที่อาศัยทั้งในครอบครัวเดี่ยวและขยาย จะเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกับจำนวนบุตรที่มีจริง ๆ อย่างเช่นในกลุ่มสตรีที่สมรสแล้ว ผู้ที่มีบุตร ๓ - ๔ คน มีอัตรา

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้วจำแนกตามจำนวนบุตรในอุดมคติ แบบของครอบครัว และจำนวนบุตรที่มีชีวิต

แบบของครอบครัว	จำนวนบุตรในอุดมคติ					รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	๑	๒	๓	๔	๕		

รวมทั้งหมด	จำนวนบุตร					รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	ไม่มีบุตร	๑	๒	๓	๔		
บุคคลคนเดียว	-	-	*๗	-	-	*๗(๑)	๓
ครอบครัวเดี่ยว	๑.๖	๑๗.๙	๒๓.๕	๒๘.๕	๑๕.๐	๑๐๐.๐(๗๒๔)	๒.๔
ครอบครัวขยาย ๑	๑.๖	๑๗.๒	๒๓.๕	๓๔.๒	๑๑.๔	๑๐๐.๐(๔๓๐)	๓.๗
ครอบครัวขยาย ๒	๓.๑	๑๒.๔	๒๔.๔	๓๕.๗	๑๒.๔	๑๐๐.๐(๑๒๙)	๓.๔
เกี้ยวของ	-	๙.๑	๓๖.๓	*๗	*๗	๑๐๐.๐(๑๑)	๓.๓
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑.๔	๑๗.๓	๒๓.๖	๓๐.๙	๑๓.๑	๑๐๐.๐(๑๒๙๙)	๓.๔
ไม่มีบุตร	-	-	-	-	-	-	-
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๔.๙	๔๕.๙	๒๔.๖	๙.๘	๔.๙	๑๐๐.๐(๒๑)	๒.๕
ครอบครัวขยาย ๑	-	-	๒๗.๕	๓๕.๐	๕.๐	๑๐๐.๐(๔๐)	๓.๓
ครอบครัวขยาย ๒	๑๐.๐	๓๐.๐	๑๐.๐	๕๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐(๑๐)	๓.๑
เกี้ยวของ	-	-	*๗	-	-	*๗(๓)	๔.๐
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๒.๖	๓๔.๖	๒๖.๓	๑๘.๔	๕.๓	๑๐๐.๐(๑๑๔)	๒.๘
๑-๒ คน	-	-	-	*๗	-	*๗(๑)	๓
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๑.๕	๓๔.๘	๒๗.๓	๒๓.๘	๘.๖	๑๐๐.๐(๑๙๘)	๓.๐
ครอบครัวขยาย ๑	๑.๓	๒๗.๗	๓๐.๓	๓๔.๒	๑.๙	๑๐๐.๐(๑๕๕)	๓.๐
ครอบครัวขยาย ๒	-	๒๓.๓	๓๕.๙	๒๗.๙	๑.๓	๑๐๐.๐(๔๓)	๓.๓
เกี้ยวของ	-	๒๐.๐	๔๐.๐	-	-	๑๐๐.๐(๕)	๒.๒
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑.๒	๓๐.๘	๒๘.๖	๒๗.๙	๒.๐	๑๐๐.๐(๔๐๒)	๓.๐

* ๗ ทำการสำรวจ

ตารางที่ ๒๒ (ต่อ)

แบบของครอบครัว จำนวนบุตรในอุคมคติ จำนวนบุตรเฉลี่ย

ไม่มีบุตร	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
๓-๔ คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บุคคลคนเดียว	-	-	๒๓.๘	๔๑.๗	-	๗.๒	๒.๒	๒.๑	-	๑๐๐.๐(๒๒๓)	๓.๘
ครอบครัวเดี่ยว	๑.๘	๑๖.๘	๒๒.๖	๔๒.๖	๙.๖	๙.๖	๙	๙	-	๑๐๐.๐(๑๑๔)	๓.๙
ครอบครัวขยาย ๑	-	๑๒.๒	๒๑.๑	๕๗.๙	๒.๖	-	-	-	-	๑๐๐.๐(๓๘)	๓.๕
ครอบครัวขยาย ๒	๗.๙	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑.๘	๑๐.๙	๒๓.๒	๕๓.๒	๑๐.๑	๗.๒	๒.๔	๒.๔	-	๑๐๐.๐(๓๗๕)	๓.๘
๕-๖ คน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๑.๓	๓.๓	๑๙.๖	๒๕.๕	๒๖.๘	๑๗.๘	๑๗.๖	๕.๙	-	๑๐๐.๐(๑๕๓)	๕.๕
ครอบครัวขยาย ๑	๔.๒	๖.๙	๑๓.๙	๒๒.๒	๓๑.๙	๑๕.๓	๑๕.๓	๕.๖	-	๑๐๐.๐(๗๒)	๕.๔
ครอบครัวขยาย ๒	-	-	๒๕.๐	๒๐.๘	๒๙.๒	๑๖.๗	๕.๒	๕.๒	-	๑๐๐.๐(๒๓)	๕.๖
เกี้ยวของ	-	-	-	* ๗	* ๗	-	-	-	-	* ๗(๓)	๕.๓
ไม่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๒.๐	๙.๐	๑๘.๓	๒๙.๗	๒๘.๗	๑๖.๗	๕.๖	๕.๖	-	๑๐๐.๐(๒๕๑)	๕.๕
๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๑.๑	๕.๔	๒๐.๔	๒๓.๖	๑๖.๑	๕.๔	๒๘.๐	๒๘.๐	-	๑๐๐.๐(๙๓)	๕.๑
ครอบครัวขยาย ๑	๔.๑	๒.๐	๘.๒	๓๕.๗	๒๖.๕	๒.๐	๒๒.๔	๒๒.๔	-	๑๐๐.๐(๔๙)	๕.๙
ครอบครัวขยาย ๒	๒.๓	-	๑๒.๕	๑๘.๘	๑๘.๘	๑๘.๘	๑๘.๘	๑๘.๘	-	๑๐๐.๐(๑๕)	๕.๐
เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	๕๙.๙	๒๗.๕	๒๘.๑	๕.๗	๕.๗	๕.๗	-	๑๐๐.๐(๑๕๗)	๕.๐

ส่วนร้อยละของสตรีทั้งในครอบครัวเดี่ยวและขยายทั้ง ๒ แบบ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗, ๔๒.๖ และ ๕๗.๔ จะเห็นได้ว่าในการศึกษารั้งนี้ สตรีที่สมรสแล้วที่อาศัยอยู่ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและขยายต่างก็มีความประสงค์จะมีบุตรทั้งนั้น และสตรีทั้งในครอบครัวเดี่ยวและขยายต่างก็มักจะตอบเกี่ยวกับจำนวนบุตรในอุดมคติตามจำนวนบุตรที่ตนมีอยู่จริง ๆ

ข. ถิ่นที่อยู่อาศัย เนื่องจากสภาพของเมืองคอนข้างแออัด ซากแกลนที่ดินบ้านคับแคบ คนในเมืองส่วนใหญ่จึงต้องการครอบครัวขนาดเล็ก ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กสูง ขนาดของครอบครัวในเมืองโดยเฉลี่ยจะเล็กกว่าชนบท ๒๒ แต่เนื่องจากในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตเมืองเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาถึงจังหวัดชนบทด้วย จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบให้เห็นได้ จึงศึกษาแต่เพียงจากเขตเมืองกรุงเทพฯ - ธนบุรี และเขตเมืองอื่น ๆ อย่างเดียว พบว่า (ตารางที่ ๒๓) อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวในเขตกรุงเทพฯ - ธนบุรี มีบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ย ๔.๓๒ ในขณะที่ในครอบครัวขยายแบบที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ย ๓.๖๑ และ ๔.๑๗ และส่วนใหญ่ของสตรีที่อาศัยในครอบครัวเดี่ยวมีบุตร ๓ - ๔ คน ในขณะที่พวกที่อาศัยในครอบครัวขยายส่วนใหญ่มีบุตร ๑ - ๒ คน ส่วนในเขตเมืองอื่น ๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนักในเรื่องจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยของครอบครัวเดี่ยวและขยาย พบว่าในครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนบุตรเฉลี่ย ๔.๕๒ ในครอบครัวขยายแบบที่ ๑ และ ๒ มีจำนวนบุตรเฉลี่ย ๔.๐๑ และ ๔.๗๑ เช่นเดียวกัน

ในตารางที่ ๒๔ พบว่าในเขตเมืองทั้งหมดแล้ว ทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายจะมีบุตรที่มีชีวิตโดยเฉลี่ยประมาณ ๓ คน และไม่คอยมีความแตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ - ธนบุรี ในครอบครัวเดี่ยวนั้น สตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต

ตารางที่ ๒๓

อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามจำนวนบุตร
เกิดรวม แบบของครอบครัว และเขตที่อยู่อาศัย

แบบของครอบครัว	จำนวนบุตรเกิดรวม				จำนวน คน ขึ้นไป	รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	ไม่มีบุตร	๑-๒	๓-๔	๕-๖			
รวมทั้งหมด							
บุคคลคนเดียว	๓๕.๓	๒๑.๔	๑๔.๓	๓.๑	๒๑.๔	๑๐๐.๐(๒๘)	๓.๐๖
ครอบครัวเดี่ยว	๖.๘	๒๒.๘	๒๓.๐	๒๑.๐	๒๒.๔	๑๐๐.๐(๑๐๔๒)	๔.๓๓
ครอบครัวขยาย ๑	๓.๓	๓๑.๓	๒๖.๐	๑๘.๓	๑๖.๒	๑๐๐.๐(๕๔๒)	๓.๓๓
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๐	๒๖.๒	๒๔.๖	๑๘.๓	๒๓.๕	๑๐๐.๐(๑๘๓)	๔.๓๖
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	๔.๕	๓๓.๓	๒๑.๒	๒๒.๓	๑๓.๖	๑๐๐.๐(๖๖)	๓.๓๓
รวม	๓๓.๓	๓๓.๓	๓๓.๓	-	-	* ๓(๓)	๑.๖๓
รวม	๓.๔	๒๖.๓	๒๖.๑	๒๐.๐	๒๐.๓	๑๐๐.๐(๑๘๖๔)	๔.๑๕
กรุงเทพ-ธนบุรี							
บุคคลคนเดียว	๒๓.๘	๒๒.๒	๒๒.๒	๑๑.๑	๑๖.๓	๑๐๐.๐(๑๘)	๓.๑๖
ครอบครัวเดี่ยว	๓.๒	๒๓.๘	๒๕.๓	๒๒.๐	๒๑.๓	๑๐๐.๐(๕๕๘)	๔.๓๒
ครอบครัวขยาย ๑	๓.๘	๓๔.๓	๒๖.๔	๑๖.๒	๑๔.๘	๑๐๐.๐(๓๐๓)	๓.๖๑
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๖	๒๘.๘	๒๒.๓	๒๑.๕	๒๐.๓	๑๐๐.๐(๑๒๑)	๔.๑๓
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	๕.๘	๔๑.๒	๒๖.๕	๑๓.๖	๘.๘	๑๐๐.๐(๓๔)	๓.๒๘
รวม	๕๐.๐	๕๐.๐	-	-	-	* ๓(๒)	๓.๓๕
รวม	๓.๓	๒๘.๒	๒๕.๒	๑๘.๘	๑๘.๐	๑๐๐.๐(๑๐๓๖)	๔.๐๓
อื่น ๆ							
บุคคลคนเดียว	๕๐.๐	๒๐.๐	-	-	๓.๐	๑๐๐.๐(๑๐)	๒.๘๘
ครอบครัวเดี่ยว	๖.๘	๒๑.๓	๒๘.๘	๑๘.๘	๒๓.๑	๑๐๐.๐(๕๘๘)	๔.๕๒
ครอบครัวขยาย ๑	๓.๕	๒๘.๐	๒๕.๕	๒๐.๘	๑๘.๐	๑๐๐.๐(๒๓๓๑)	๔.๐๑
ครอบครัวขยาย ๒	๔.๘	๒๑.๐	๒๘.๐	๑๖.๑	๒๘.๐	๑๐๐.๐(๖๒)	๔.๓๑
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	๓.๑	๓๔.๔	๑๕.๖	๒๘.๑	๑๘.๘	๑๐๐.๐(๓๒)	๔.๒๒
รวม	-	-	* ๓	-	-	* ๓(๑)	๓.๕
รวม	๓.๐	๒๓.๘	๒๓.๒	๑๘.๘	๒๒.๐	๑๐๐.๐(๘๒๘)	๔.๓

* ๓ ทำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๒๔ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต แบบ
ของครอบครัวและเขตที่อยู่อาศัย

แบบของครอบครัว	จำนวนบุตรที่มีชีวิต					รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	ไม่มีบุตร	๑-๒ คน	๓-๔ คน	๕-๖ คน	๗ คนขึ้นไป		
รวมทั้งหมด							
บุคคลคนเดียว	๓๘.๕	๓๐.๘	๑๕.๔	๑๑.๕	๓.๘	๑๐๐.๐(๒๖)	๑.๙
ครอบครัวเดี่ยว	๙.๓	๒๔.๘	๒๙.๑	๒๒.๓	๑๖.๖	๑๐๐.๐(๑๐๔๔)	๓.๙
ครอบครัวขยาย ๑	๘.๑	๓๓.๑	๒๙.๔	๑๘.๐	๑๓.๔	๑๐๐.๐(๕๔๔)	๓.๕
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๐	๒๙.๓	๒๖.๒	๒๔.๑	๑๖.๔	๑๐๐.๐(๑๘๓)	๓.๙
เกี่ยวของ	๖.๑	๔๓.๙	๒๔.๓	๑๓.๖	๑๒.๑	๑๐๐.๐(๖๖)	๓.๒
ไม่เกี่ยวของ	* ก	* ก	* ก	-	-	* ก(๓)	๑.๗
รวม	๙.๘	๒๘.๒	๒๘.๐	๒๐.๗	๑๕.๓	๑๐๐.๐(๑๘๖๖)	๓.๘
กรุงเทพ-ธนบุรี							
บุคคลคนเดียว	๓๑.๓	๓๗.๕	๒๕.๐	๖.๓	-	๑๐๐.๐(๑๖)	๑.๘
ครอบครัวเดี่ยว	๙.๗	๒๔.๕	๒๗.๒	๒๒.๙	๑๗.๗	๑๐๐.๐(๕๕๙)	๔.๐
ครอบครัวขยาย ๑	๘.๒	๓๖.๑	๒๖.๖	๑๖.๑	๑๓.๑	๑๐๐.๐(๓๐๕)	๓.๔
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๖	๒๘.๙	๒๖.๔	๒๒.๓	๑๕.๗	๑๐๐.๐(๑๒๑)	๓.๙
เกี่ยวของ	๘.๘	๔๔.๑	๒๖.๕	๑๔.๗	๕.๙	๑๐๐.๐(๓๔)	๒.๙
ไม่เกี่ยวของ	๕๐.๐	๕๐.๐	-	-	-	๑๐๐.๐(๒)	.๘
รวม	๘.๒	๒๙.๓	๒๖.๘	๒๐.๓	๑๕.๔	๑๐๐.๐(๑๐๓๗)	๓.๗
อื่น ๆ							
บุคคลคนเดียว	๕๐.๐	๒๐.๐	-	๒๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐(๑๐)	๓.๙
ครอบครัวเดี่ยว	๖.๘	๒๔.๙	๓๑.๓	๒๑.๖	๑๕.๓	๑๐๐.๐(๔๘๕)	๓.๙
ครอบครัวขยาย ๑	๙.๙	๒๙.๓	๒๘.๕	๒๐.๕	๑๓.๘	๑๐๐.๐(๒๓๙)	๓.๗
ครอบครัวขยาย ๒	๔.๘	๒๔.๒	๒๕.๘	๒๗.๔	๑๗.๗	๑๐๐.๐(๖๒)	๔.๒
เกี่ยวของ	๓.๑	๔๓.๘	๒๑.๙	๑๒.๕	๑๘.๘	๑๐๐.๐(๓๒)	๓.๖
ไม่เกี่ยวของ	-	-	๑๐๐.๐	-	-	๑๐๐.๐(๑)	๓.๕
รวม	๙.๔	๒๖.๘	๒๙.๔	๒๑.๔	๑๕.๑	๑๐๐.๐(๘๒๙)	๓.๘

* ก ทำกว่า ๕ ราย

๓ - ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒ และในครอบครัวขยายคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖ และ ๒๖.๔ และโดยเฉลี่ยแล้ว ในครอบครัวเดี่ยวในเขตกรุงเทพ - ธนบุรี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตโดยเฉลี่ยสูงกว่าในครอบครัวขยาย ซึ่งต่างกันกับในเขตเมืองอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มีบุตรในขนาดปานกลางคือ ๓ - ๔ คน และจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยของครอบครัวเดี่ยวในเขตเมืองอื่น ๆ นั้นต่ำกว่าจำนวนบุตรโดยเฉลี่ยในครอบครัวขยาย ทั้งนี้อาจเป็นเหตุผลที่ว่าในเขตกรุงเทพ - ธนบุรี ซึ่งเป็นเขตเมืองที่มีความเจริญมากกว่าเมืองอื่น ๆ ประชากรหนาแน่นกว่าเขตอื่น ๆ ผู้ที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวซึ่งเป็นครอบครัวขนาดเล็ก ไม่ต้องรับภาระในครอบครัวที่หนักมาก มีเศรษฐกิจดี ก็ย่อมที่จะมีบุตรจำนวนมากขึ้นได้ เพราะว่ามีความสามารถที่จะรับผิดชอบในการหาเลี้ยงบุตรได้ ผิดกับในครอบครัวขยายในกรุงเทพ - ธนบุรี ซึ่งลักษณะส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยายเนื่องจากความอึดอัดที่คนที่จะช่วยขยช่วยครอบครัวออกไป หากอยู่ร่วมกันด้วยความจำเป็น ชีวิตในเมืองหลวงต้องดิ้นรนมาก จึงไม่ปรารถนาการมีบุตรมาก ทั้งนี้แน่นอนจะเห็นได้ว่าลักษณะของกรุงเทพ - ธนบุรี เป็นเมืองซึ่งแตกต่างจากเขตเมืองอื่น ๆ

ค. เชื้อชาติ ในประเด็นนี้ มิได้มุ่งศึกษาอย่างละเอียด เพียงแต่นำมาศึกษาอย่างคร่าว ๆ เท่านั้น จากการศึกษาของ Moni Nag ^{๒๓} ที่ว่า ครอบครัวจีนนิยมมีบุตรมากเพิ่มเป็นแรงงาน และเพื่อความมั่งคั่งในครอบครัว จึงนำศึกษาดูว่า ในสภาพสังคมเมือง คนจีนจะมีการเจริญพันธุ์เป็นอย่างไร พบว่า (ตารางที่ ๒๕) เมื่อพิจารณาทั้งหมดทุกเชื้อชาติแล้ว พบว่าจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยทั้งในครอบครัวเดี่ยวและขยายไม่ต่าง

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามจำนวนบุตร
เกิดนอก แบบของครอบครัว และเชื้อชาติ

แบบของครอบครัว	ไม่มีบุตร	จำนวนบุตรเกิดนอก				รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
		๑-๒	๓-๔	๕-๖	๗ คน ขึ้นไป		
รวมทั้งหมด							
บุคคลคนเดียว	๓๕.๗	๒๑.๔	๑๔.๓	๗.๑	๒๑.๔	๑๐๐.๐(๒๘)	๓.๐๖
ครอบครัวเดี่ยว	๖.๘	๒๒.๘	๒๗.๐	๒๑.๐	๒๒.๔	๑๐๐.๐(๑๐๔๒)	๔.๓๗
ครอบครัวขยาย ๑	๗.๗	๓๑.๗	๒๖.๐	๑๘.๓	๑๖.๒	๑๐๐.๐(๕๔๒)	๓.๗๙
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๐	๒๖.๒	๒๔.๖	๑๙.๗	๒๓.๕	๑๐๐.๐(๑๘๓)	๔.๓๖
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	๔.๕	๓๗.๙	๒๑.๒	๒๒.๗	๑๓.๖	๑๐๐.๐(๖๖)	๓.๗๓
	๓๓.๓	๓๓.๓	๓๓.๓	-	-	*ก(๓)	๑.๖๗
รวม	๗.๔	๒๖.๓	๒๖.๑	๑๙.๙	๒๐.๓	๑๐๐.๐(๑๘๖๔)	๔.๑๕
ไทย							
บุคคลคนเดียว	๓๖.๔	๒๗.๓	๙.๑	๙.๑	๑๘.๒	๑๐๐.๐(๒๒)	๒.๗๙
ครอบครัวเดี่ยว	๘.๗	๒๖.๑	๒๗.๓	๑๘.๔	๑๙.๖	๑๐๐.๐(๖๖๔)	๔.๐๔
ครอบครัวขยาย ๑	๗.๕	๓๗.๑	๒๖.๓	๑๖.๙	๑๒.๑	๑๐๐.๐(๓๗๒)	๓.๕๕
ครอบครัวขยาย ๒	๔.๓	๒๗.๐	๒๕.๒	๑๙.๑	๒๔.๓	๑๐๐.๐(๑๑๕)	๔.๔๓
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	๕.๙	๔๕.๑	๑๙.๖	๑๙.๖	๙.๘	๑๐๐.๐(๕๑)	๓.๒๘
	๓๓.๓	๓๓.๓	๓๓.๓	-	-	*ก(๓)	๑.๖๗
รวม	๘.๔	๓๐.๓	๒๖.๒	๑๗.๘	๑๗.๓	๑๐๐.๐(๑๒๒๗)	๓.๘๔
จีน							
บุคคลคนเดียว	๓๓.๓	-	๓๓.๓	-	๓๓.๓	๑๐๐.๐(๓)	๔.๐๓
ครอบครัวเดี่ยว	๓.๗	๑๓.๙	๒๓.๘	๒๘.๒	๓๐.๔	๑๐๐.๐(๒๗๓)	๕.๒๑
ครอบครัวขยาย ๑	๘.๘	๑๙.๘	๑๖.๕	๒๓.๑	๓๑.๙	๑๐๐.๐(๙๑)	๔.๘๘
ครอบครัวขยาย ๒	๑๐.๓	๒๓.๑	๒๓.๑	๑๗.๙	๒๕.๖	๑๐๐.๐(๓๙)	๔.๓๕
เกี้ยวของ ไม่เกี้ยวของ	-	๑๑.๑	๒๒.๒	๔๔.๔	๒๒.๒	๑๐๐.๐(๙)	๕.๓
	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๕.๕	๑๕.๙	๒๒.๒	๒๖.๓	๓๐.๑	๑๐๐.๐(๔๑๕)	๕.๐๕

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ)

แบบของครอบครัว	จำนวนบุตรเกิดรอด					รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	ไม่มีบุตร	๑-๒	๓-๔	๕-๖	๗ คนขึ้นไป		
<u>ไทย - จีน</u>							
บุคคลคนเดียว	-	-	๕๐.๐	-	๕๐.๐	* ก.(๒)	๖.๐๕
ครอบครัวเดี่ยว	๒.๕	๒๓.๕	๒๓.๕	๒๑.๒	๒๑.๒	๑๐๐.๐(๘๐)	๔.๓๓
ครอบครัวขยาย ๑	๓.๖	๒๑.๒	๓๓.๘	๑๘.๒	๑๕.๒	๑๐๐.๐(๖๖)	๓.๙๕
ครอบครัวขยาย ๒	๘.๐	๒๘.๐	๒๘.๐	๒๐.๐	๑๖.๐	๑๐๐.๐(๒๕)	๓.๘๘
เกี่ยวข้อง	-	๑๖.๓	๓๓.๓	๑๖.๓	๓๓.๓	๑๐๐.๐(๖)	๕.๒
ไม่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๕.๐	๒๔.๖	๓๑.๘	๑๘.๖	๑๘.๐	๑๐๐.๐(๑๓๘)	๔.๑๘
<u>อื่น ๆ</u>							
บุคคลคนเดียว	๑๐๐.๐	-	-	-	-	* ก.(๑)	-
ครอบครัวเดี่ยว	๔.๐	๒๐.๐	๕๒.๐	๑๒.๐	๑๒.๐	๑๐๐.๐(๒๕)	๓.๘๑
ครอบครัวขยาย ๑	๓.๓	๑๕.๔	๒๓.๑	๒๓.๑	๓๐.๘	๑๐๐.๐(๑๓)	๔.๙๕
ครอบครัวขยาย ๒	-	๒๕.๐	-	๕๐.๐	๒๕.๐	๑๐๐.๐(๔)	๕.๒๘
เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๓.๐	๑๘.๖	๓๓.๒	๑๘.๖	๑๘.๖	๑๐๐.๐(๔๓)	๔.๒๐

* ก. ทำกว่า ๕ ราย

กันมากนัก และเมื่อพิจารณาแยกตามเชื้อชาติ พบว่า พวกเชื้อชาติไทยในครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ย ๔.๐๔ ในครอบครัวขยายแบบที่ ๑ และ ๒ มี ๓.๔๕ และ ๔.๔๓ ในพวกเชื้อชาติจีนในครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนบุตรเกิดรอดโดยเฉลี่ยสูงกว่าพวกไทยเล็กน้อยคือ ๕.๒๑ ส่วนในครอบครัวขยายใกล้เคียงกัน ในพวกไทย - จีน ปรากฏว่าในครอบครัวขยายทั้ง ๒ แบบมีบุตรต่ำกว่าในครอบครัวเดี่ยว ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรที่มีชีวิต (ตารางที่ ๒๖) ก็พบว่ามีแบบแผนคล้าย ๆ กัน ซึ่งทำให้ไม่อาจลงความเห็นชี้ขาดได้ว่าเป็นเพราะอิทธิพลของเชื้อชาติอย่างเดียว อันที่จริงมีปัจจัยอย่างอื่นอีกมากที่ทำให้บุคคลเลือกที่จะมีหรือไม่มีบุตร

ตารางที่ ๒๖ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สมรสแล้ว จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต
แบบของครอบครัวและเชื้อชาติ

แบบของครอบครัว	จำนวนบุตรที่มีชีวิต					รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
	ไม่มีบุตร	๑-๒ คน	๓-๔ คน	๕-๖ คน	๗ คนขึ้นไป		
รวมทั้งหมด							
บุคคลคนเดียว	๓๘.๕	๓๐.๘	๑๕.๔	๑๑.๕	๓.๘	๑๐๐.๐(๒๖)	๑.๙
ครอบครัวเดี่ยว	๙.๓	๒๔.๙	๒๙.๑	๒๓.๓	๑๖.๖	๑๐๐.๐(๑๐๔๔)	๓.๙
ครอบครัวขยาย ๑	๘.๑	๓๓.๑	๒๙.๔	๑๘.๐	๑๓.๔	๑๐๐.๐(๕๔๔)	๓.๕
ครอบครัวขยาย ๒	๖.๐	๒๙.๓	๒๖.๒	๒๔.๑	๑๖.๔	๑๐๐.๐(๑๘๓)	๓.๙
เกี้ยวของ	๖.๑	๔๓.๙	๒๔.๓	๑๓.๖	๑๒.๑	๑๐๐.๐(๖๖๑)	๓.๒
ไม่เกี้ยวของ	ก	ก	ก	-	-	ก(๓)	๑.๙
รวม	๙.๘	๒๘.๒	๒๘.๐	๒๐.๙	๑๕.๓	๑๐๐.๐(๑๘๖๖)	๓.๘
ไทย							
บุคคลคนเดียว	๓๖.๔	๓๖.๔	๑๓.๖	๙.๑	๔.๕	๑๐๐.๐(๒๒)	๑.๙
ครอบครัวเดี่ยว	๙.๒	๒๘.๓	๓๐.๑	๑๙.๓	๑๓.๑	๑๐๐.๐(๖๖๔)	๓.๖
ครอบครัวขยาย ๑	๙.๘	๓๘.๙	๒๙.๔	๑๖.๙	๙.๑	๑๐๐.๐(๓๙๒)	๓.๒
ครอบครัวขยาย ๒	๔.๓	๒๙.๘	๒๙.๐	๒๒.๖	๑๘.๓	๑๐๐.๐(๑๑๕)	๔.๑
เกี้ยวของ	๙.๘	๔๙.๑	๒๓.๕	๑๑.๘	๙.๘	๑๐๐.๐(๕๑)	๒.๙
ไม่เกี้ยวของ	ก	ก	ก	-	-	ก(๓)	๑.๙
รวม	๘.๘	๓๒.๔	๒๘.๔	๑๘.๓	๑๒.๑	๑๐๐.๐(๑๒๒๙)	๓.๕
จีน							
บุคคลคนเดียว	ก	-	ก	ก	-	ก(๓)	๓.๐
ครอบครัวเดี่ยว	๔.๐	๑๕.๐	๒๖.๐	๒๙.๙	๒๕.๓	๑๐๐.๐(๒๙๓)	๔.๘
ครอบครัวขยาย ๑	๘.๘	๑๙.๘	๒๒.๐	๒๓.๑	๒๖.๔	๑๐๐.๐(๙๑)	๔.๕
ครอบครัวขยาย ๒	๑๐.๓	๒๕.๖	๒๐.๕	๒๘.๒	๑๕.๔	๑๐๐.๐(๓๙)	๓.๙
เกี้ยวของ	-	๒๒.๒	๔๔.๔	๒๒.๒	๑๑.๑	๑๐๐.๐(๙)	๔.๐
ไม่เกี้ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๕.๘	๑๙.๑	๒๕.๑	๒๘.๐	๒๔.๑	๑๐๐.๐(๔๑๕)	๔.๖

ตารางที่ ๒๖ (ต่อ)

แบบของครอบครัว	ไม่มีบุตร	จำนวนบุตรที่มีชีวิต				รวม	จำนวนบุตรเฉลี่ย
		๑-๒ คน	๓-๔ คน	๕-๖ คน	๗ คนขึ้นไป		
<u>ไทย-จีน</u>							
บุคคลคนเดียว	-	-	-	-	-	-	-
ครอบครัวเดี่ยว	๓.๘	๒๘.๗	๒๖.๒	๒๕.๐	๑๖.๒	๑๐๐.๐(๘๐)	๔.๐
ครอบครัวขยาย ๑	๔.๑	๒๔.๒	๓๖.๔	๑๖.๗	๑๓.๖	๑๐๐.๐(๖๖)	๓.๗
ครอบครัวขยาย ๒	๘.๐	๒๘.๐	๓๒.๐	๒๐.๐	๑๒.๐	๑๐๐.๐(๒๕)	๓.๖
เดี่ยวของ	-	๕๐.๐	-	๑๖.๗	๓๓.๓	๑๐๐.๐(๖)	๔.๔
ไม่เดี่ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๖.๒	๒๗.๗	๒๙.๘	๒๐.๘	๑๕.๓	๑๐๐.๐(๑๗๗)	๓.๘
<u>อื่น ๆ</u>							
บุคคลคนเดียว	๓	-	-	-	-	๓(๑)	-
ครอบครัวเดี่ยว	๓.๗	๒๒.๒	๔๔.๔	๑๔.๘	๑๔.๘	๑๐๐.๐(๒๗)	๓.๘
ครอบครัวขยาย ๑	๖.๗	๑๓.๓	๒๐.๐	๒๐.๐	๔๐.๐	๑๐๐.๐(๑๕)	๕.๒
ครอบครัวขยาย ๒	-	๒๕.๐	๒๕.๐	๕๐.๐	-	๓(๔)	๔.๐
เดี่ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เดี่ยวของ	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๖.๔	๑๘.๑	๓๔.๐	๑๘.๑	๒๑.๓	๑๐๐.๐(๔๗)	๔.๓

ก ทำกว่า ๕ ราย